

GENERALDIREKTØREN

Maria Rørbye Rønn

DR Byen

Emil Holms Kanal 20

DK - 0999 København C

T +45 3520 3040

www.dr.dk

3. februar 2020

E-mail :

Kære

Du har den 24. juli 2019 klaget over et indslag i TV-Avisen den 24. juni 2019. Efter at redaktionen afviste din kritik, har du klaget videre til lytternes og seernes redaktør. Han har nu gennemgået sagen og lavet en indstilling til min afgørelse.

Jeg fremsender hermed indstillingen, hvis konklusion jeg har valgt at følge.

Med venlig hilsen

Maria Rørbye Rønn

Generaldirektør

Kopi: Journalen

Etikchef Anja Lundberg Andersen

Direktør Sandy French, Nyheder, Aktualitet og Distrikter

Chefkonsulent Marianne Juul

Konst. Underdirektør Lasse Ring Christensen

Gennemgang af sagen

..... (herefter "Klager") skriver den 24. juli 2019 til DR's generaldirektør. Brevet er en klage over et indslag, som blev vist den 24. juni 2019 i TV Avisen på DR1. Der står:

Til DR
Emil Holms Kanal 20
0999 København C
Att. Maria Rørbye Rann

Esbjerg, den 24. juli 2019

Kære Maria Rørbye Rann

Vedr.: Klage over DR's manglende alsidighed i dækningen af klimaspørgsmålene

For kort tid siden havde DR i TV et indslag med udgangspunkt i et foto fra Grønland af et hundestædespand, der bevægede sig hen over isen i vand. Kåre Quist interviewede den forsker, der havde optaget fotoet, og som udtalte sig behørigt svævende, så man kunne få det indtryk, at dette – igen – var et eksempel på den fremadskridende temperaturudvikling på grund af vor usalige udslip af CO₂. Forinden havde adskillige andre medier citeret lokale folk og forskere for, at fenomenet var en tilbagevenden foreteelse, og intet havde med klimaet at gøre. – Men det nævnte Kåre Quist ikke.

Jeg finder vinklingen, hvor man bevidst forholder seerne sandheden, helt utilbørlig. Jeg går ud fra, at du har haft din programansvarlige og Kåre Quist inde til en alvorlig samtale – med en efterfølgende beklagelse i TV. Ingen af delene har jeg hørt til.

Ovenstående er symptomatisk for den enaldige dækning af klimaspørgsmålene, som DR efter min opfattelse praktiserer. Udgangspunktet er, at snart sagt alle vejrfænomener, der afviger bare lidt fra forventningerne, søges indsat i en klimarelateret sammenhæng med "den menneskeskabte CO₂ udledning" som Synderen. Til det formål indtræder man typisk en lille skare af eksperter, så man får vinklingen understøttet af deres udsagn (For eksempel professorerne Sebastian Mørnild, Kathrine Richardson, Eigil Kaas, Jens Hesselbjerg Christensen samt meteorolog, overvejende fremøstket af DR selv, Jesper Theilgaard, m fl).

Der er mange seriøse forskere, heriblandt adskillige professorer, der har mere nuancerede synspunkter på Jordens temperaturudvikling, dokumenteret i deres publikationer (for eksempel professorerne Ole Humlum, Johannes Krüger og Henrik Svensmark samt seniorforsker Jens Morten Hansen m.fl.). - Denne forskargruppe kommer bare ikke til orde i DR's behandling af spørgsmålet.

I den forbindelse vil jeg gerne gøre opmærksom på DR's forpligtelser som angivet i DR's public service-kontrakt 2019-2023. Her står bl.a., at DR skal prioritere kvalitetsindhold "inden for nyheder og aktualitet, kultur, børn og unge, folkeoplysning, uddannelse og læring". Og videre "DR skal sikre befolkningen adgang til væsentlig og uafhængig samfundsinformation, debat og kultur", ligesom DR skal fremme "viden og forståelse", og "DR's nyhedsdækning skal være alsidig og upartisk". "Der skal i udbuddet tilstræbes kvalitet, alsidighed og mangfoldighed. Ved programlægningen skal der lægges afgørende vægt på hensynet til informations- og ytringsfriheden. Ved informationsformidlingen skal der lægges vægt på saglighed og upartiskhed".

Jeg kan ikke se, at DR overholder sine forpligtelser, og jeg ser frem til, at DR råder bud herpå. Eksempelvis kunne man tage udgangspunkt i det faktum, at når temperaturen stiger, stiger CO₂ indholdet. Ikke omvendt, at det i for eksempel sidste latid var ca. 5° varmere end nu, at den varme sommer 2018 var ganske varm, men man glemmer at gøre opmærksom på, at det blev opvejset af, at det i Grønland, Canada og Asien var væsentligt koldere, at temperaturen de sidste 15-20 år praktisk taget ikke er steget, selv om CO₂ indholdet er det. Ofte henvises til, 97% af forskerne er enige om, at den globale opvarmning er menneskeskabt. Som påvist af flere, bl.a. seniorforsker Jens Papka Pedersen, er udsagnet ikke korrekt, idet det er baseret på grove manipulationer af data, og det er derfor ikke et argument for at udelukke en nuanceret tilgang til klimaproblematikken.

I øvrigt undrer det mig, at DR, der ikke forsermer en lejlighed til at puste til klimaforskrækkelsens ild, ikke kører sig om seriøse forslag til at regulere CO₂ udslippet, f.eks. i form af en ny generation af kernekraftværker, isolering af huse, befolkningsbegrænsninger mv. Sidstnævnte er undarligt nok ikke at af FN's 17 verdensmål, selv om Ivrige tilhængere af CO₂ myten har erkendt, at hvis befolkningsvæksten kunne reduceres, havde vi ikke et CO₂ problem. – Det har i øvrigt også gennem flere år undret mig, at Tyskland i en tid, hvor verden efter sigende står på randen af en klimakatastrofe, da vælger at lukke kernekraftværkerne ned og kompensere for den manglende alproduktion ved at udbygge forsyningen fra brunkulsfyrede kraftværker.

Også her glimrer DR's alsidighed og saglighed ved sit fravær.

Jeg ser frem til, at min henvendelse bliver behandlet af DR, DR's bestyrelse og Ministeriet, og at jeg modtager svar herpå fra disse.

Mest venligt hilsen

DR's svar til klager

Den 2. september 2019 svarer direktør Sandy French, Nyheder, Aktualitet og Distrikter, på vegne af generaldirektøren.

I brevet står:

Vedr. klage over DR's manglende alsidighed i dækningen af klimaspørgsmålene

Kære

På vegne af generaldirektør Maria Rønbye Rønn følger her svar på brev af 24. juli 2019.

Klimaspørgsmålet er både kompliceret og abstrakt og umiddelbart vanskelig for den enkelte borger at forholde sig til. For hvem bærer skylden for klimaudfordringerne, og hvilket ansvar kan man selv påtage sig? DR's dækning af klima – som for nyligt er blevet styrket med blandt andet en klimakorrespondent – handler først og fremmest om at finde op og ned på fakta, og gøre det abstrakte nært for brugerne. Ambitionen er at gøre det tydeligt, hvad der er rigtigt og forkert og samtidig vise vej gennem junglen af fakta og forudsigelser. Vi ser det som en central opgave at fastholde proportionerne i klima-dækningen ved f.eks. at redegøre for om forskellige klima-initiativer i virkeligheden gør den store forskel.

Klimaspørgsmålet dækkes både som stofområde på tværs af DR's forskellige nyhedsplatforme og som et vigtigt element i vores Vejr-dækning. Når DR Vejret dækker klimaet er det som oftest med afsæt i nye fakta om klimaets udvikling – f.eks. højere temperaturer, øget nedbør, udbredt tørke osv. – og det er altid med tydelig afsender på som blandt andre DMI og WMO.

Det konkrete indslag i TV Avisen, som du kritiserer, handler om det billede, som den danske klimaforsker, Steffen Malskær Olsen fra DMI, har taget. Indslaget handler ikke konkret om klimaforandringer, men om Steffen Malskær Olsens oplevelse af billedet, der er blevet genstand for global opmærksomhed. Som forskeren selv påpeger, sker den afsmeltning hvert år, den er dog indtruffet tidligere end sædvanligt i år. At billedet alligevel vækker så stor opsigt verden over, er nok fordi, det er blevet et symbol på afsmeltningen af indlandsisen på Grønland, der er et dokumenteret faktum, og det er derfor, vi fortsat mener, at indslaget og vinklingen er berettiget.

Det ændrer dog ikke ved, at du har ret i, at der er mange nuancer i de videnskabelige udlægninger af det fænomen, vi bredt omtaler som

klimaforandringer. Det forsøger vi fortsat at bestræbe os på at udlægge nøgternt og faktuel korrekt. Vi har ingen ambition om at "puste til klimaforskrækkelsen", omvendt er det lige så vigtigt at give så korrekt og nuanceret billede af klodens tilstand, af de konsekvenser stigende temperaturer har, af de muligheder der findes for at holde den forventede temperaturstigning på under det fastsatte mål på max 2 grader celsius og de politiske diskussioner både nationalt og internationalt i kølvandet på det.

På tværs af vores platforme er vi desuden meget påpasselige med ikke at sammenblende det daglige, månedlige eller årlige vejr med klimaforandringer. Det overlader vi til klimaforskere og andre eksperter.

Således behandles klima som stofområde i DR ikke anderledes end andre vigtige DR-prioriterede stofområder som f.eks. politik, økonomi, udland, sundhed mv. DR bestræber sig på at dække alle historier fair, nuanceret, balanceret og med en dyb faglighed bag.

DR's nyheder opleves meget troværdige af befolkningen, og vi bruger mange kræfter på at værne om denne troværdighed, som vi anser for at være en hjørnesten i public service-opgaven. Det gælder således også klima, hvor DR ikke har en holdning til eller vælger side i forhold til klimaspørgsmålene.

Med venlig hilsen

Sandy French
Nyhedsdirektør
DR

Klager vender tilbage til den 8. november 2019 til generaldirektør Maria Rørbye Rønn efter svaret fra direktør Sandy French

I brevet står:

Til DR
Emil Holms Kanal 20
0999 København C
Att. Maria Rørbye Rønn

Esbjerg, den 8. november 2019

Kære Maria Rørbye Rønn

Vedr.: Klage over DR's manglende alsidighed i dækningen af klimaspørgsmålene

Jeg har modtaget et brev, dateret 2/11/19 fra Sandy Franch, der angiver at svare på dine vegne på min klage.

For det første finder jeg besvarelsen af mit eksempel vedrørende Kåre Quilts indlæg om stadenundene med de våde fædder helt utiltrækkelig og usensit. Vinklingen var indiskutabelt at skabe nok et indtryk af klimaets græserende udvikling. Det havde været høfligt af KQ at gøre opmærksom på, at der er tale om et årligt tilbagevendende fænomen. Og forskeren burde være blevet gjort opmærksom på, at foråret engang imellem kommer tidligt uden, at det dermed skal tages som andet end det, det er, at værfænomen og ikke et klimaaspekt. Det er uantageligt, at DR lader det passere uimodsagt som "et symbol på afsmeltningen af indlandsisen på Grønland, der er et dokumenteret faktum..." – Bare kort til orientering: Det er dokumenteret, at bl.a. også i 1930'erne smeltede bræerne på Grønland lige så hurtigt som i dag. Det kan man bl.a. overtyde sig om ved at studere fotooptagelser fra den dansk-norske magtkamp om Arktis. Det bekræftes også af forskning, udført af Københavns Universitet, hvor forskerne konkluderer, at "glætsjerne i sidste varmeperiode (1930-1940) trak sig lige så langt tilbage som i varmeperioden omkring 2010". De viser også, at "I de senere år er det igen blevet koldere i Grønland, hvis man måler fra (temperatur)batjetoppene i sidste varmeperiode i 1930-1940 til bølgetoppene i nuværende varmeperiode omkring 2010. Det er stort set ikke or blevet varmere i Grønland. Og der er ingen entydig sammenhæng imellem globalt CO2 udslip og temperaturudvikling i Grønland. CO2 dominerer ikke klimaet i Grønland. I øvrigt voksede indlandsisen i 2017 med 44 Gt, og 2018 blev endnu et år med lav afsmeltning (Polarportalen, der drives af DMI, GEUS og DTU Space).

Lad mig også nævne, at man af data fra bl.a. iskerneboringen GISP-2 på Grønland kan se et gennemsnitligt temperaturfald over de sidste 10.500 år (fra afslutningen af den sidste istid) på 0,3 gr pr år, og sommervarmen var for 4.000 år siden 2-3,5 gr varmere end i dag. (Johannes Krüger). – Og da havde man jo ikke menneskabl bidrag til CO2 udladningen.

Jeg finder det uanstændigt at tage et øjebliksbillede ud af sin sammenhæng og bruge det så kynisk, som det her er sket.

I svarbrevet forholder man sig heller ikke til det helt afgørende faktum, at først stiger temperaturen, så CO2 - indholdet, ikke omvendt.

Ej heller forholder man sig til den påslåede 97% konsensus blandt klimaforskere.

Jeg kan ikke forstå, at disse forhold og flere, nævnt i min klage, ikke vækker eftertanke og medfører en beslutning om at undersøge forholdene, før man sender et ikke-svar som det, jeg har modtaget.

Jeg håber, at bl.a. den nyligt ansatte klimakorrespondent (formentlig Thøger Kirk) og andre seriøse fagfolk vil blive allokeret for at give mig et seriøst svar. – Der er jo ikke tale om at bedø DR om at bedrive grundforskning, blot gengive fakta søbert og ædrueligt.

Jeg vil anmode om at få min klage genbehandlet, idet man forholder sig konkret til hvert af de punkter, jeg nævner i min klage, samt bringer det op på direktionniveau, idet jeg ikke har tillid til den hidtidige, lemældige behandling. I min klage anmodede jeg om at få den behandlet på direktionniveau – men det har man øjensynligt ikke udført sig med – endnu.

Kopi bedes som i min klage overgivet til (og jeg ønsket dokumentation for, at det er sket)
DR's bestyrelse
Samme sted
Att. Mananne Bedsted (fmd)

Den 23. december 2019 modtager jeg en ankeanmodning fra Klager vedrørende sagen. I mailen står der:

Kære Jesper Termansen

Af (navn udeladt) har jeg fået din mailadresse og henvist til at sende min klagesag direkte til dig.

Har du spørgsmål/kommentarer, hører jeg gerne fra dig. Indtil nu er mine henvendelser om DR's ukritiske og ensidige journalistik i denne sag ikke blevet taget seriøst. Jeg håber, at du vil sørge for det nu.

Samme dag svarer jeg:

Kære ...

Jeg kvitterer hermed for at have modtaget din klage fra 24. juli 2019 med efterfølgende korrespondance. Det drejer sig om svar til dig fra nyhedsdirektør Sandy French den 2. september 2019 og dit efterfølgende svar dertil dateret 8. november 2019.

Jeg er som udnævnt af DR's bestyrelse som lytternes og seernes redaktør ankeinstans for svar, der vedrører presseetiske spørgsmål, og jeg bekræfter, at jeg vil behandle din ankesag.

Jeg kan behandle klager over forhold, der er konkret og specifikt begrundet. Derimod har jeg ikke mulighed for at behandle generelle kommentarer som en klagesag. Da det er vigtigt, at vi er enige om, hvad klagetemaet drejer sig om, har jeg forsøgt at gå dine punkter igennem.

I den konkrete sag klager du over det indslag, som jeg identificeret til at være bragt i henholdsvis TV-Avisen 18.30 og igen i TV-Avisen 21.30 den 24. juni 2019. Begge indslag er en reportage, hvor DMI-forsker Steffen Olsen fortæller om det billede, han tog med sin mobiltelefon under et på daværende tidspunkt nyligt Grønlandsbesøg i Qaanaaq. Det var ikke TV-Avisens vært Kåre Quist, som interviewede forskeren, men en reporter fra TV-Avisen. Det er korrekt, at KQ var vært på 21.30-udsendelsen den pågældende dag og introducerede indslaget.

Som jeg læser dit klagepunkt, så går det på, at TV-Avisen ikke oplyste, at smeltevandet ved sommersonnen var et tilbagevendende fænomen, men at du mener, at seerne fik det indtryk gennem indslaget, at det var udledningen af CO₂ og "den fremadskridende temperaturudvikling", der var skyld i smeltevandet.

Såfremt du er enig i min opsummering, så vil jeg behandle det konkrete klagepunkt vedrørende indslaget i de to "TV-Aviser."

Du skriver, at "forinden havde adskillige andre medier citeret lokale folk og forskere for, at fænomenet var en tilbagevendende foreteelse og intet havde med klimaet at gøre."

Af hensyn til sagsbehandlingen vil jeg høre, om du kan konkretisere, hvilke medier og udtalelser, du henviser til?

Du fremsætter også en mere generel kritik, som går på, at DR har en ensidig klimadækning. Til det sidstnævnte punkt er jeg afskåret fra at gennemgå som en konkret klagesag. Hvis du ønsker dette overordnede klagetema behandlet, så må du dokumentere gennem konkrete henvisninger til eksempelvis indslag og artikler, som så kan behandles. I den form, det fremsættes af dig her, har det karakter af en kommentar og påstand, men den er ikke som dit første klagepunkt underbygget med konkrete henvisninger.

Om selve ankesagen:

En normal sagsbehandling tager fire til fem uger. Jeg gennemgår sagen og konkluderer. Sagen sendes til bedømmelse hos DR's generaldirektør, som kan være enig eller uenig i konklusionen. Derefter meddeler generaldirektøren dig svar på klagen. Når sagen er afsluttet, bliver den offentliggjort på dr.dk ledsaget af en kort tekst, der omtaler konklusionen. Dog vil du som klager være anonymiseret i selve sagsgennemgangen.

Jeg håber at høre nærmere fra dig.

Klager vender samme dag tilbage med en uddybning:

Kære Jesper Termansen

Tak for din mail.

Jeg tog udgangspunkt i det konkrete "slædehundeeindslag", fordi jeg så det som et skoleeksempel på DR's manglende alsidighed. I dagene forud havde der været adskillige indslag med meldinger om, at der var tale om et sædvanligt og tilbagevendende forhold, bl.a. i Berlingske tidende. Meget å propos citeres i Politiken fra den 24. december i år Professor Jørgen Pedor Steffensen, Københavns Universitet, for at have være "decideret irriteret over, at et bestemt billede blev brugt i klimadebatten: "Verden er så optaget af at få den næste undergangsfortælling, at alt kan bruges, og så hiver klimaaktivister den ene cirkushest frem efter den anden". (Af samme avis fremgår i øvrigt, at afsmeltningen af den grønlandske indlandsis nåede sit højeste i 2012). Det første fejlagtige udsagn om slædehundene blev kritikløst kolporteret, det andet om

indlandsisen undertrykt. – Du kan læse mere bl.a. herom i vedhæftede materiale, der selvsagt er offentligt tilgængeligt og let at finde.

Som nævnt er ovennævnte blot angivet som et eksempel på den manglende alsidighed. Hovediget med min henvendelse var at gøre opmærksom på DR's helt generelle ensidighed i behandlingen af klimaspørgsmålet. Nu skriver du så, at det kan du ikke behandle. Jeg mener selv, at jeg i mine to hidtidige henvendelse har dokumenteret i rigt mål, at der er tale om en udbredt ensidighed. Jeg kan derfor ikke acceptere, at DR synes at ville krybe uden om dette forhold blot ved at spille "bolden" over hos dig. Klagen er behandlet useriøst og lemfældigt hos DR, og det må de gøre bedre! - Hvis du ikke kan tage dig af det, må sagen tilbage til MVIR eller en anden ansvarlig for at blive korrigeret. Jeg skal gerne hjælpe dem lidt på vej; for eksempel kunne de opgøre, hvor mange gange, de de sidste par år har kontaktet Sebastian Mernild og Jesper Tejlgaard, og hvor mange gange de i samme periode har spurgt eller indhente en second opinion hos f.eks. Ole Humlum, Johannes Krüger, Henrik Svensmark og Jens Morten Hansen, som er anerkendte, seriøse videnskabsmænd, og som jeg også nævnte i mit første brev. – Der er i øvrigt flere konkrete ting, der er nævnt i mine henvendelser, som DR kan tage konkret stilling til, for eksempel ved at indhente udtalelser hos begge parter.

Jeg møder gerne op til en diskussion med såvel dig som f.eks. MVIR og/eller Sandy French.

Jeg ønsker et godt nytår med meget seriøst arbejde.

Klager har vedhæftet fire artikler til belysning af sine synspunkter. "Geolog: Uoplyst frygt for klimakrise prægede valgkampen." (JP den 6. juli 2019). Debatindlæg af Johannes Krüger, dr. scient og prof. Emeritus, Københavns Universitet, samme avis den 9. juli 2019 med overskriften: "Den ensidige klimadebat udfordrer det oplyste demokrati." Et.Space. Titlen er: "Ubelejlig viden."

Endelig et indlæg i Morgenavisen Jyllands-Posten den 24. september 2019 af Jens Ulrik Andersen, professor emeritus i atomfysik og tidligere formand for Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd. Titel: "Den grønne omstilling er på galt spor."

Udskrift af indslaget:

Den 24. juni 2019 bragte TV Avisen det indslag i udsendelsen klokken 18.30, som Klager henviser til. Klager har imidlertid set det i den senere udsendelse klokken 21.30, hvor Kåre Quist var vært. Men indslaget er det samme, som blev bragt tidligere.

Nedenfor er oplæg og udskrift af indslaget:

Vært Kåre Quist: *Kig rigtigt godt på det her foto...af en gruppe slædehunde i Grønland. Lige nu går det verden rundt. Det har skabt en på alle måder ophedet debat. Og selv om det ikke i sig selv beviser en udvikling i den globale opvarmning, så har det skabt global bekymring. Og det er ærligt talt kommet bag på manden der har taget det berømte billede. Fotoet var et enkelt lille klik for ham, men et stort antal klik for resten af verden.*

Indslag:

"Her er manden. Og her er billedet. Og her kommer historien, om det, der skete, da Steffen Olsen var på tur med hundeslæde i Nordvestgrønland den 13. juni.

Steffen Olsen (SO): "Det er en arbejdssituation, det er ikke en fotosafari. Det er taget med min mobiltelefon.

(I indslaget vises billedet af isen taget fra hundeslæden)

Speak: Til daglig er han klimaforsker på DMI.

SO: "Der har været vand hele vejen, og her begynder det at blive relativt meget."

Speak: "Han var egentlig i Grønland for sammen med lokale fangere at hente vejr- og havmålere."

SO: "Jeg tager billedet og forsøger at få det sceneri med, der udspiller sig foran mig."

Speak: "Han er normalt ikke den store fotograf."

SO: "Jeg tager meget billeder af min familie og mine børn."

Speak: "Men det billede, han tog her, er alligevel noget mere."

SO: "Det taler både til folks hjerte og hjerne. Personligt da ser jeg det som både noget smukt, men også et udfordrende billede for samfundet i Grønland.

Repoterer klipper til voxpop med billedet.

Speak: "Og tager man billedet med ud et tilfældigt sted i Danmark, så er én ting sikkert: Det vækker følelser."

Ung kvinde: (reporter holder billedet op for hende, mens hun taler.) "Det er jo forfærdelig et eller andet sted, for det har jo noget med klimaet at gøre. Det er synd for de hunde, at de ikke kan komme ordentligt afsted på grund af alt det vand, de skal plaske igennem."

Næste voxpop med ung mand: "Det passer ind i det narrativ om klimadebatten, tror jeg. At vi er lidt på skideren."

Speak: "Steffen Olsen lagde sit billede ud på de sociale medier for at dele sin oplevelse."

SO: "Der går ikke et halvt døgn, så har Washington Post haft fat i mig."

Speak: "Siden har nettet været glødende."

SO: "Og derefter så tager det fart, så kører det i medierne."

Speak: "Der er dem, der tror, at billedet er fup. Kan der være manipuleret med det, hvad siger du til det?"

SO: "Der er ikke manipuleret, det behersker jeg ikke."

Speak: "Der er også dem, der siger, at situationen ikke kan bruges som bevis på klimaudfordringer."

SO: "Billedet er taget på en ekstrem dag, og det illustrerer de ekstremer, der er i Arktis og mange af de tilbagekoblede mekanismer, som vi jo også ved indvirker på klimaet, så rent fagligt har jeg det sådan set rigtig fint med, at billedet for nogen kan stå som symbol på alt det, de ikke kan forstå, fra de tekniske rapporter."

Speak: "Og så er der selve det fototekniske. Det er den stille Steffen stolt af."

SO: "Det er vildt, man kan sige, jeg har nok toppet nu."

Indstilling fra lytternes og seernes redaktør

Overordnet er Klagers påstand, at DR mangler alsidighed i dækningen af klimaspørgsmålene.

I brevet den 24. juli 2019 skriver Klager som første påstand, at "Kåre Quist (red: det var ikke KQ, men en reporter fra TVA) interviewede den forsker, der havde optaget fotoet, og som udtalte sig behørigt svævende, så man kunne få det indtryk, at dette – igen – var et eksempel på den fremadskridende temperaturudvikling på grund af vor usalige udslip af CO₂. Forinden havde adskillige andre medier citeret lokale folk og forskere for, at fænomenet var en tilbagevendende foreteelse, og intet havde med klimaet at gøre, men det nævnte Kåre Quist ikke."

Klagers næste påstand(e) er mere generel.

Sagen er symptomatisk for den ensidige dækning af klimaspørgsmålene, som DR, efter Klagers opfattelse, praktiserer. Klager henviser til en række navngivne forskere, som DR – efter Klagers opfattelse – benytter og andre, som DR af klimapolitiske grunde ikke benytter.

Klager begrundet sine påstande med henvisning til DR's public-service-kontrakt for 2019-2023, hvor der blandt andet står, at DR skal prioritere kvalitetsindhold inden for nyheder og aktualitet, kultur, børn, unge, folkeoplysning, uddannelse og læring. Og at DR skal sikre adgang til væsentlig og uafhængig samfundsinformation, debat og kultur.

Ligeledes skal DR's nyhedsdækning være alsidig og upartisk.

Klager henviser i sit brev til, at DR – ifølge Klager – ikke berører det forhold, at når temperaturen stiger, stiger CO₂-indholdet og ikke omvendt. Klager henviser også til andre opfattelser af de klimatiske forhold.

Slutteligt kritiserer Klager DR for ikke at interessere sig for forslag til at regulere CO₂-udslippet i form af nye kernekraftværker, isolering af huse, befolkningsbegrænsning mv.

Klager vender tilbage til sit primære klagepunkt i sit svar til DR den 8. november 2019. Heri skriver han: *"For det første finder jeg besvarelsen af mit eksempel vedrørende Kåre Quists indlæg om slædehundene med de våde fødder helt utilstrækkelig og useriøs. Vinklingen var indiskutabelt at skabe nok et indtryk af klimaets grasserende udvikling. Det havde været hæderligt af KQ at gøre opmærksom på, at der er tale om et årligt tilbagevendende fænomen."*

DR lader det passere uimodsagt som et symbol på afsmeltningen af indlandsisen på Grønland, skriver Klager.

Klager henviser videre til, at bræerne på Grønland i 1930'erne smeltede lige så hurtigt som i dag, og at gletsjerne i sidste varmeperiode (1930-1940) trak sig lige så langt tilbage som i varmeperioden omkring 2010.

Klager henviser til Polarportalen i forhold til en påstand om, at det i de senere år igen er blevet koldere i Grønland, hvis man måler fra temperaturløbetoppene i sidste varmeperiode 1930-1940 og til nuværende varmeperiode omkring 2010. *"Det er stort set ikke blevet varmere i Grønland. Og der er ingen entydig sammenhæng imellem globalt CO₂ udslip og temperaturudvikling i Grønland,"* skriver Klager.

"Jeg finder det uanstændigt at tage et øjebliksbillede ud af sin sammenhæng og bruge det så kynisk, som det her er sket."

Klager kritiserer, at DR ikke forholder sig til årsagsforholdet mellem temperaturstigning og CO₂-indholdet i atmosfæren, og endelig kritiserer Klager, at DR ikke forholder sig til den – efter Klagers opfattelse – misvisende påstand, at der er 97-procent konsensus blandt klimaforskere.

Klager bekræfter i mail af 25. december 2019 hovedklagen og henviser til professor Jørgen Peder Steffensen, Københavns Universitet, der i Berlingske den 23. juni 2019 udtaler om billedet fra Grønland: *"Verden er så optaget af at få den næste undergangsfortælling, at alt kan bruges, og så hiver klimaaktivister den ene cirkushest frem efter den anden."*

Punkt 1.

Klagers første punkt drejer sig om et indslag i TV Avisen den 24. juni 2019, som han nævner som et eksempel på en ensidig og forkert dækning klimaspørgsmål generelt.

DR's etiske retningslinjer omtaler under DR's værdier alsidighed, troværdighed og uafhængighed som basale værdier. Jeg har i det følgende gennemgået det indslag den 24. juni kl. 21.30, hvor Kåre Quist (KQ) er vært, og hvor Klager fejlagtigt nævner KQ som interviewer.

KQ siger i oplægget til indslaget, at billedet er gået verden rundt, selv om det *"i sig selv ikke beviser en udvikling i den globale opvarmning."*

I indslaget medvirker klimaforskeren, som tog billedet, og to personer i en voxpop. Indslaget er ensidigt i den forstand, at der ikke medvirker kilder eller citeres oplysninger, som vil kunne oplyse, hvordan fænomenet med smeltevand på isen opstår, hvor hyppigt det er samt lignende spørgsmål, som kan give seeren et reelt billede af fænomenet. De to korte klip fra voxpops understøtter den vinkel, at billedet viser smeltevand som konsekvens af global opvarmning. ('Vi er på skideren', som den ene udtrykker det. Den anden siger, 'at det et eller andet sted har noget med klimaet at gøre.'). Der er ingen modspørgsmål fra DR's reporter.

I slutningen af indslaget stiller reporteren et spørgsmål om situationen fra billedet kan bruges som bevis på klimaudfordringer.

Dertil svarer klimaforskeren, at det er taget på en ekstrem dag og viser de tilbagekoblingsmekanismer, som virker på klimaet, så rent fagligt har han det fint med, at billedet for nogen bliver symbol på alt det, de ikke forstår ved de tekniske rapporter.

Det er svært at afkode, hvad meningen med Steffen Olsens svar er.

Der er ingen forklaring på, hvad forskeren mener med 'en ekstrem dag.' Dernæst siger forskeren, at det illustrerer de mange tilbagekoblingsmekanismer, som vi jo ved indvirker på klimaet.

Hverken DR's reporter eller kilden redegør for, hvad det er for 'tilbagekoblinger', og hvordan det skulle have indvirkning på klimaet. Slutteligt siger forskeren, at han har det fint med, at billedet står for nogen som symbol på alt det, de ikke kan forstå i de tekniske rapporter. Det står ikke klart, hvad klimaforskeren mener. Det kan fortolkes således, at forskeren er klar over, at billedet ikke dokumenterer global opvarmning, men at han ikke har noget imod, at seerne – og befolkningen i øvrigt – opfatter det som et symbol på den globale opvarmning, når det er lettere at forstå end tekniske rapporter. Det vil i så fald ikke være et videnskabeligt ekspertkildeudsagn, men Steffen Olesens personlige politiske synspunkt.

DR bidrager ikke gennem speak eller spørgsmål til en afklaring af dette centrale punkt i indslaget.

Direktør Sandy French skriver i sit svar til Klager: *"DR's dækning af klima – som for nyligt er blevet styrket med blandt andet en klimakorrespondent – handler først og fremmest om at finde op og ned på fakta og gøre det abstrakte nært for brugerne. Ambitionen er at gøre det tydeligt, hvad der er rigtigt, hvad der er forkert og samtidig vise vej gennem junglen af fakta og forudsigelser."*

Om det konkrete indslag skriver hun, at det ikke handler om klimaforandringer, men at Steffen Malskær Olsens oplevelse af billedet, der er blevet genstand for global opmærksomhed. *"Som forskeren selv påpeger, sker den afsmeltning hvert år, den er dog indtruffet tidligere end sædvanligt i år (2019). At billedet alligevel vækker så stor opsigt verden over, er nok fordi det er blevet symbol på afsmeltningen af indlandsisen på Grønland, der er et dokumenteret faktum, og det er derfor, vi fortsat mener, at indslaget og vinklingen er berettiget."*

Forsker Steffen Olsen siger ikke det i indslaget, som Sandy French citerer ham for over for klager jf gennemgangen og udskriftet af indslaget ovenfor. SO siger: *"Billedet er taget på en ekstrem dag, og det illustrerer de ekstreme, der er i Arktis og mange af de tilbagekoblingsmekanismer, som vi jo også ved indvirker på klimaet, så rent fagligt har jeg det sådan set rigtig fint med, at billedet for nogen kan stå som symbol på alt det, de ikke kan forstå, fra de tekniske rapporter."*

KQ's introspeak til indslaget er også tvetydig. Det står ikke klart, hvad værten mener med, at billedet i sig selv ikke beviser en udvikling.

Det er DR's ret frit at vælge sin vinkel og fortælle historien om et billede, der gik verden rundt. Men DR har her også en forpligtelse til at foretage grundig research og bringe de væsentlige oplysninger, der sætter seerne i stand til at forstå billedet i en faktisk korrekt sammenhæng. Det er også essensen af det løfte i klimadækningen, som nyhedsdirektøren skriver til Klager. Her understreges det, at DR's ambition er at gøre det tydeligt, hvad der er rigtigt og forkert og samtidig vise vej i en jungle af fakta og forudsigelser. Her må man som seer forvente, at DR over for lægmand er i stand til at forklare, hvad billedet kan bruges til, og hvad det ikke kan bruges til.

Som Klager fremdrager, burde DR være bekendt med, at billedet var omdiskuteret og havde været genstand for kritisk granskning før indslaget den 24. juni 2019. Det ligger i god research.

Omtalen af billedet i andre medier

Specifikt henviser Klager til en artikel i Berlingske den 23. juni 2019 – dagen inden DR-indslaget – som meget indgående beskæftiger sig med de tvivlsomme udlægninger af billedet. En række medier herunder Ritzaus Bureau beskæftiger sig med den vinkel – dog ikke DR, så vidt jeg har kunnet efterspore det. Også Steffen Olsens egen arbejdsplads, DMI, udsendte en artikel om billedet, som slår fast, at billedet ikke kan bruges som dokumentation for et klimafænomen.¹ Selve DR's kilde, Steffen Olsen, udtrykker sig også kritisk over for den udlægning. Til Berlingske siger forskeren den 23. juni 2019: *"Det var meget overvældende at se, hvordan billedet er blevet brugt. Faktisk har jeg personligt ikke noget imod at se billedet bliver brugt som analogi på klimaforandringer, men jeg skrev tidligere på Twitter, at fortolkningerne er "op til jer selv", "fortæller Steffen Malskær Olsen, som netop er kommet tilbage fra Grønland. "Hvis en forsker ikke må tage et billede af en ekstrem situation, så er der noget galt. Hverken jeg eller DMI kan styre, hvordan billedet bliver brugt og spredt via de sociale medier," siger han. "Men vi har gjort os umage med at sige, at det her er en ekstrem-event, der skyldes usædvanlig høj og tidlig varme, som ikke med videnskabelig evidens skyldes klimaforandringer. Samtidig har vi så forklaret, at vores modelfremskrivninger viser, at klimaforandringer vil føre til flere af disse ekstrem-events. Det svarer lidt til, at stormen Bodil ikke i sig selv med sikkerhed kan forklares med klimaforandringer, men samtidig vil klimaforandringer ifølge videnskabelige modeller føre til flere storme som Bodil," forklarer den nu verdensberømte forsker."*

Berlingske citerer i samme artikel Apollo Mathiassen, fanger og kommunalbestyrelsesmedlem for Siunmut, som siger, at det er et helt almindeligt fænomen, og som særligt optræder, når isen er tyk, fordi vandet ikke kan løbe væk fra overfladeisen. Det hedder 'imaq' på grønlandsk. Avisen citerer også Finn Bo Madsen, afdelingschef hos DTU Space, som siger, at det er velbeskrevet i de gamle ekspeditionsberetninger, at man kører rundt i en halv meter vand i foråret. Polarforsker Knud Rasmussen har beskrevet fænomenet, fremgår det af artiklen.

¹ <https://www.dmi.dk/nyheder/2019/poterne-blev-vaade-usaedvanligt-tidligt-i-aar/>

DMI, fotografen og klimaforskerens arbejdsplads, citeres i avisen for, at temperaturerne har været usædvanligt høje i Grønland i juni, og særligt i det nordøstlige Grønland går det stærkt med klimaforandringerne, men man skal passe på med at bruge nogle usædvanligt varme dage som bevis for klimaforandringer.

Klager henviser også i sin korrespondance til professor i glaciologi på Københavns Universitet Jørgen Peder Steffensens udtalelser til den pågældende artikel dagen før TV Avisens indslag. I artiklen citeres Steffensen for at sige, at billedet er flot, men situationen er helt normal. *"Verden er så optaget af at få den næste undergrundsfortælling, at alt kan bruges, og så hiver klimaaktivisterne den ene cirkushest frem efter den anden. Her er så et billede af et årligt tilbagevendende fænomen omkring Qaanaaq på Grønland."*

Som det fremgår af Berlingske, lagde DMI selv afstand til brugen af billedet i klimasammenhæng. Det skete allerede den 19. juni – fem dage før indslaget i TV Avisen – på DMI's hjemmeside.

I artiklen på dmi.dk giver tre forskere udtryk for: *"Der er så afgjort klimaforandringer på spil i Grønland: "Vores klimamodeller viser, at sæsonen for havis i Grønland i fremtiden bliver kortere og kortere. Hvor hurtigt det kommer til at gå afhænger af, med hvilken fart den globale opvarmning skyder frem," fastslår Ruth Mottram, klimaforsker ved DMI med speciale i Grønland og is.*

Situationen på billedet er dog ikke i sig selv et direkte udtryk for den globale opvarmning, forklarer Ruth Mottram. Temperaturen har været usædvanlig høj i Grønland den sidste uge, men det skyldes vejr. Hver sommer driver varm luft op fra syd og får isen til at smelte. I dette tilfælde er varmen til gengæld kommet meget hurtigt, og grundet den tykke havis nedenunder, får det vandet til at ligge ovenpå isen. Det ser vildt ud og hører til sjældenhederne.

Det tankevækkende ligger i, at afsmeltningen af havisen er sket tidligere i år, end hvad man normalt kan forvente."

Flere medier – dog ikke DR – bragte et Ritzau-telegram den 24. juni, som citerede Berlingskes historie om fotoet, der ikke viser klimakrisen.

Blandt andre tv2.dk bringer historien med overskriften: "Viralt foto fra Grønland viser ikke klimakrise, men blot en usædvanlig dag."

Der var omfattende omtale blandt andet gennem RB af billedet og vejr-fænomenet med smeltevand, da DR bragte indslaget den 24. juni 2019.

Det var DR's valg at bringe historien om manden bag billedet af hundeslæden og smeltevandet. Men når DR journalistisk dækker billedet, så bør DR gøre det på en sådan måde, at det står klart, hvad billedet kan holde til at blive brugt til, og hvad det ikke kan sige noget om. DMI har selv skrevet, at billedet ikke i sig selv er udtryk for global opvarmning, og at der er tale om et fænomen, der har været kendt i mange år. Derved opfyldte DR's TV Avis ikke det mål, at gøre det tydeligt, hvad der er rigtigt og forkert og samtidig vise vej gennem junglen af fakta og forudsigelser. DR kan med indslaget have vist, at billedet var symbol på afsmeltning af indlandsisen, men DR har ikke – som hævdet – redegjort for, at der sker en afsmeltning hvert år. Den afsmeltning kombineret med, at det er et øjebliksbillede af et vejr-fænomen og ikke et klimafænomen er afgørende oplysninger, der burde have været præsenteret i indslaget i TV Avisen. Indslaget er med sine manglende oplysninger derved ensidigt. Klager får medhold i den del af klagen.

Den generelle klimadækning

Den næste del af klagen drejer sig om en generel ensidig dækning af klimaspørgsmål samt brug af ekspertkilder. DR har uafhængighed og fuld redigeringsret over sine programmer.

Det er dermed alene DR, der bestemmer, hvilke emner og vinkler, som DR vil tage op. Klager har rejst en kritik, men ikke dokumenteret i sine breve og mails til DR, at DR tilsidesætter sine forpligtelser i henhold til alsidighed og upartiskhed. Klager foreslår visse emner, som han mener, at DR burde tage op, men Klager har ikke dokumenteret, at DR ikke har behandlet de næste emner som befolkningsvækst, isolering af huse, kernekraft m.m. Dermed forbliver det et postulat fra Klagers side, og det kan jeg ikke behandle som en konkret klagesag. Det, som Klager efterspørger, vil også kræve en omfattende kortlægning, som ligger uden for rammerne af en ankesag.

På samme vis gælder det brugen af ekspertkilder.

Jeg vil derfor ikke behandle den del af klagen, og af samme grund får Klager hverken medhold eller det modsatte, da selve det klagetema bortfalder.

Konklusion og sammenfatning

En seer klagede over et indslag i TV Avisen den 24. juni 2019. Indslaget drejede sig om et interview med en klimaforsker fra DMI, som på en arbejdsrejse havde taget et billede af smeltevand på indlandsisen. Klager fandt at indslaget bevidst fra DR's side efterlod

det indtryk, at fotoet var et eksempel på klimaforandringer og temperaturstigninger på kloden som følge af CO₂-udledning. Klager påpeger, at man i dagene op til indslaget i medierne havde kunnet gøre sig bekendt med, at fænomenet var tilbageværende og intet havde med klimaet at gøre.

Efter drøftelser med DR Nyheder er det ikke min opfattelse, at DR bevidst ønskede at producere et indslag med den dagsorden, som Klager hævder. Men alligevel efterlod indslaget det indtryk af, at fotoet var et eksempel på klimaforandringer.

DR's nyhedsdirektør Sandy French skrev til Klager, at DR's ambition er at gøre det tydeligt, hvad der er rigtigt og forkert og vise vej gennem junglen af fakta og forudsigelser. Det skete ikke her.

French skriver også, at forskeren i indslaget påpeger, at der sker en afsmeltning hvert år, og at den dog var indtruffet tidligere end sædvanligt i 2019. Det sagde forskeren ikke noget om. Forskeren udtrykte sig så uklart, at man lige så vel kunne få det indtryk, at billedet havde noget med klimaet at gøre. Endvidere gav forskeren i indslaget udtryk for, at han personligt ikke havde noget imod, hvis lægmænd fik det indtryk, - at billedet blev et symbol på alt det, de ikke forstod i de tekniske rapporter. Her var forskeren ikke blot klimaforsker, men gav formodentlig udtryk for sit personlige standpunkt, Klager henviser konkret til Berlingske den 23. juni 2019 – dagen inden DR's indslag – som nøje gennemgik billedet og oplyste, at smeltevand om poterne på slædehunde var et meget gammelt fænomen. Heraf fremgik også, at DMI selv havde forbehold ved den verdensomspændende brug af amatør billedet som et klimafænomen. Jeg kan ikke afgøre, om DR var bekendt med artikler op til indslaget, men det understreger, at hvis DR havde foretaget en tilbundsgående research, så fremgik det ikke af indslaget. Dermed kom DR til at medvirke til en fejlagtig og skæv fremstilling af, hvad amatørfotoet kunne bruges til, hvilket var det modsatte af, hvad DR's intentioner med klimadækningen er.

Konkret burde det fremgå af indslaget, at billedet kun dokumenterede et kendt vejr fænomen og ikke et klimafænomen, og at klimaforskerens holdning til, at fotoet kunne stå som et symbol for klimaforandringer ikke var forskningsbaseret, men hans eget personlige standpunkt.

Klager har generelt klaget over DR's dækning af klimaspørgsmål. Klager finder dækningen ensidig og det samme med brugen af ekspertkilder.

Klager har ikke med konkrete henvisninger – ud over klagesagens første del, som her er behandlet – bragt andre eksempler ind. Derfor kan jeg ikke behandle den del af klagen.

Endvidere har klager foreslået en række emner og vinkler, som han mener DR bør tage op i forhold til klimadækningen. Det må stå som et forslag. DR bestemmer selv, hvilke vinkler og emner, som DR vil beskæftige sig med. Så den del af klagen bliver heller ikke behandlet, men betragtet som et forslag.

Klager får medhold i den del af klagen, som er konkret begrundet og derfor behandlet. DR bør beklage indslaget på Fejl og Fakta og samtidig redegøre for, at TV Avisen ikke i tilstrækkelig grad fik oplyst, at der var tale om et vejrphænomen, som ikke kan dokumentere en klimaeffekt, og at fænomenet er kendt i Grønland.

Klager får medhold.

Jesper Termansen, den 3. februar 2020